

Regionálne vydanie novín

Nepredajné

Ročník 19

Štvrťročník ISSN 1338-9505

Hornorešan

Spravodajca pre občanov Horných Orešian

Obnovená hasičská zbrojnica

Požehnanie sochy sv. Floriána

Zrekonštruovaná cesta na Golnogu

V čísle nájdete:

Príhovor starostky.....	1
Investičné akcie v obci.....	1
Končí sa školský rok.....	2
Privítanie nového kňaza vo farnosti....	2
Deň matiek 2021.....	2
Školský rok, taký online.....	2
Hasičská zbrojnica – zateplenie.....	3
Rekonštrukcia cesty na Golnogu.....	3
Obnova barokového kríža, II. etapa...	4
Obnova pomníka padlým.....	4
Požehnanie sochy sv. Floriána.....	4
Orešanská koštočka 2021.....	5
Vážení športoví priatelia.....	5
Koše na psie exkrementy.....	6
Úroveň vytriedenia odpadov v obci	6
Sčítanie v roku 1821.....	7
Archívne fotografie.....	7
Evidencia obyvateľov.....	8
Pozvánky na akcie.....	8

Separovaný zber: plasty, VKM (TetraPaky), plechovky a konzervy

- Štvrtok, 5. august 2021
- Štvrtok, 2. september 2021 / aj papier z domácností
- Štvrtok, 30. september 2021
- PET fľaše a plechovky je nutné pred vložením do vreca zošliapnuť
- VKM, plechovky a konzervy vypláchnuť

Vrecia je potrebné zviazať a vyložiť pred domy do 6.00 hod. v deň ich vývozu.

Kalendár podujatí

- 24. 7. Letné Lomoz kino / Lomoz o.z.
- 1. 9. Rozlúčka s prázdninami / KK

Organizovanie jednotlivých podujatí bude závisieť od aktuálnej situácie pandémie COVID 19.

VÁŽENÍ SPOLUOBČANIA,

vyslovuje sa to ťažko, ale už viac ako rok žijeme postihnutí pandemiou COVID-19. Dlhotrvajúce nariadenia, opatrenia a ich zavedenie do nášho každodenného života postupne menili náš bežný životný rytmus. Spolu s tým, či sa nám to páči alebo nie, menili sa aj medziľudské vzťahy, názory, hodnoty a priority jednotlivcov, ale aj celých kolektívov. Hnevajú nás niektoré nezmyselné kroky vlády, sme už unavení zo stále sa meniacich opatrení, mnohí zažili v súvislosti s týmto ochorením rodinné tragédie. Zvykli sme si na povinnosť testovať sa každý týždeň antigénovým testom, aby sme mohli chodiť do práce. Verím, že v začiatkoch chaotický systém sa nám podarilo dostatočne vylepšiť a poskytnúť vám čo najväčší komfort pri tejto neželanej aktivite. Od 24.1. až do 1.5. 2021 sme testovali každú sobotu a otestovali sme 16 408 občanov, z ktorých bolo 60 pozitívnych. Vždy som sa tešila, keď sa deň končil s minimálnym počtom pozitívnych ľudí. Osobne si stále uvedomujem veľkú ochotu a obetavosť tých, ktorí venovali voľný deň, aby poslúžili nám ostatným. Veľká vďaka patrí zdravotníckam, administrátorom, hasičom i dobrovoľníkom, ktorí sa na testovaniach podieľali a obetovali svoj voľný čas pre ochranu nášho zdravia.

Jarmila Petrovičová, starostka

INVESTIČNÉ AKCIE V OBCE

V mesiaci marec sme opravili prepadnutú cestu na Hornom záhumní, ktorá bola narušená výstavbou kanalizácie. Cesta bola v havarijnom stave a boli sme to nútení neodkladne riešiť. Firma Silkot okamžite započala práce a v priebehu troch dní bola cesta daná do pôvodného stavu. V havarijnom stave bol i odtokový kanál za ihriskom. V kanáli sa nachádzali nálety stromov a tým dochádzalo k jeho vyliatiu na polia a rodinné domy. Kanál sme brigádnicke vyčistili od komunálneho i triedeného odpadu.

V decembri sme sa zapojili do niekoľkých výziev:

Kanalizácia v časti Nivy. Projekt je podaný na Environmentálnom fonde a momentálne prebieha proces kontroly.

Rekonštrukcia zastávky na dolnom konci. Projekt je taktiež podaný a v súčasnosti prebieha proces kontroly.

Výsadba zelene a lavičiek na parkovisku pri kostole z projektu obnova dediny. Projekt je podaný na SAŽP Banská Bystrica a rovnako je v procese kontroly.

V mesiaci marec sme v spolupráci s Ober Nussdorf, o. z. podali projekt pod názvom ACC – Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy (SK-Klíma). Žiadosť bola podaná na Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia environmentálnych programov a projektov.

Jarmila Petrovičová

KONČÍ SA ŠKOLSKÝ ROK

Následkom vyhlásenej pandémie, mimoriadnej situácie a núdzového stavu sa v škole musel od základu zmeniť zabehnutý vzdelávací proces. Bolo pritom potrebné, v podstate z večera do rána, prispôbiť sa novým podmienkam. Musím povedať, že učiteľky, ale hlavne riaditeľky našej základnej a materskej školy zvládli tieto zmeny, aj napriek mnohokrát chaotickým, nejasným a často meniacim sa odborným pokynom štátnych orgánov, naozaj profesionálne. Stálo ich to, a ešte stále stojí, úsilie, prácu, ale aj veľa času, často na úkor svojich rodín a osobného voľna, ktoré obetovali s vedomím, že to robia pre naše deti a žiakov. Každá z nich berie svoju prácu ako poslanie a ani jedna z nich si za to nenárokuje a ani neočakáva vďačnosť rodičov. Zaslúžia si však úctu, tak ako každý, kto poctivo, svedomite a mnohokrát nad rámec povinností vykonáva svoju prácu. V dnešnej dobe to nie je jednoduché. Všetkým pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom želám slnečné lúče, dni oddychu, krásnu modrú oblohu, príjemné chvíle strávené s rodinou, kamarátmi, krásne letné dni. Žiakom a ich rodičom prajem cez prázdniny zaslúžený oddych a veľa pekných zážitkov.

Jarmila Petrovičová

PRIVÍTANIE NOVÉHO KŇAZA VO FARNOSTI

Farnosť Horné Orešany má na základe rozhodnutia trnavského arcibiskupa Mons. Jána Oroscha od 1. júla 2021 nového farára. Za nastávajúceho farára bol ustanovený dekan, Mons. Prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhDr. Starostka obce privítala nového kňaza na svätej omši, ktorá sa konala 1. júla 2021 v kostole za účasti arcibiskupa Jána Oroscha, kňaza ThLic. Petra Šimka a Lukáša Blaža. Popriala mu v mene obecného zastupiteľstva, ako i v mene občanov našej farnosti, veľa zdravia, božského požehnania, vytrvalosti vo svojej službe a dobrého pocitu v novom pôsobisku, ktoré tu zanechali predchodcovia.

Jarmila Petrovičová, starostka obce

DEŇ MATIEK 2021

Druhú májovú nedeľu sme si pripomenuli dôležitého človeka. Človeka, ktorého všetci nosíme v srdci, človeka, ktorý nás sprevádza po celý svoj život – našu mamu. Oslávili sme sviatok Deň matiek.

Milé mamy, matky, mamičky, staré mamy, napriek tomu, že nielen našu spoločnosť trápi koronavírus COVID-19, platia rôzne opatrenia a obmedzenia v boji proti šíreniu vírusu, napriek tomu, že sme sa nemohli stretnúť v kultúrnom dome a pozrieť si program, ktorí by si určite pre Vás s láskou pripravili naši najmenší, škôlkari a školáci, dovoľte mi prihovoriť sa Vám pri príležitosti tohto sviatku. Deň matiek patrí všetkým Vám, naše drahé mamy, mamičky, matky, staré a prastaré mamy. Mama je slovo kratučké, milé, láskavé. Slovo, ktoré sa každé batoľa naučí vysloviť ako prvé. Mama – to je láska sama, je to láska, ktorá nás sprevádza celým životom. Je nevýslovne trpezlivá, chápavá, milá a obetavá.

V tomto náročnom období ste to práve Vy mamy, ktoré svoje rodiny spájate a robíte súdržnejšími. Možno je práve teraz viac času na spoločné rozhovory, a tým aj viac času na spoznanie radostí, ale aj starostí svojich blízkych.

Dovoľte mi ešte malú spomienku. Možno mnohé matky, staré matky už odišli a nie sú medzi nami, spomeňme si aj na ne. Ich lásku budeme vždy a navždy cítiť a nosiť vo svojom srdci.

Prajem Vám veľa zdravia, šťastia, lásky, radosti, pohody, božieho požehnania. Buďte krásne a milé a buďte s nami ešte dlhé roky.

Jarmila Petrovičová

ŠKOLSKÝ ROK, TAKÝ ONLINE...

Končí sa školský rok, aký tu ešte nebol. Síce sme sa už stretli s dištančnou výučbou v minulom školskom roku, ale nie v takom rozsahu, ako sme sa jej museli venovať práve teraz. Žiaci 2. stupňa boli už od konca októbra doma, prvý stupeň, našťastie, chodil do školy. Prišli Vianoce, situácia sa zhoršila a už sme boli doma pri počítačoch. Reálne až v priebehu apríla sa vrátili do škôl všetci žiaci. Online výučba niekomu vyhovovala, niekomu menej. Nebolo treba skoro vstávať, niektorí sa zobudili chvíľu pred online hodinou, čo bolo počuť na ich ospalých hlasoch. Pohodlie domova má svoje čaro, ale nie dlhodobo. Po niekoľkých mesiacoch sa už do školy tešili i tí, ktorí školu veľmi radi nemali. Pravdou je, že viac ako škola našim žiakom chýbali kamaráti, spolužiaci, rozhovory. Ten bežný život v škole, ktorý sme doteraz vnímali ako samozrejmosť, sa stal nedosiahnuteľný, nie taký bežný.

Návrat do školy bol plný emócií, krik, smiechu. Niektorí aj zabudli, kde sú ich skrinky na prezuvky, v ktorej lavici a s kým sedia. Dočkali sme sa a posledné mesiace školského roka sme boli všetci naozaj v škole, spolu a radi, že nám to bolo umožnené, poučení o zodpovednosti k sebe aj k iným, plní očakávaní, že ten ďalší školský rok bude taký, ako mnohé pred ním – v škole, s kamarátmi, učiteľmi a nie len cez webkameru.

Máme za sebou školský rok, ktorý bol naozaj náročný, plný usmernení, vyhlášok a opatrení. Verím, že aj keď na diaľku, sprostredkovali sme našim žiakom učivo rovnako kvalitne, ako by tomu bolo pri vysvetľovaní v triede. Panie učiteľky si naozaj svedomito chystali materiály na dištančné hodiny, snažili sa aj formou konzultácií učivo precvičovať, znovu vysvetľovať. Pracovali, učili a stretávali sme sa v online priestore, ako sme najlepšie ve-

deli. Ďakujem preto svojim pedagógom za ich prácu počas dištančného vzdelávania, za ich prispôbovanie sa zmenám, ktoré sme museli sledovať každý týždeň. Za trpezlivosť i optimizmus v tomto neľahkom období.

I napriek situácii a práve preto, že v škole neboli všetci žiaci, sa nám podarilo zrekonštruovať kompletne päť tried. Vymenili sme radiátory, podlahy, obklady, umývadlá, batérie, triedy sa vymaľovali. Všetky triedy už máme zariadené novým školským nábytkom. Keďže sa tieto práce stihli v priebehu školského roka, cez prázdniny sa chystáme oddychovať, relaxovať a načerpať sily do nového školského roka, pretože nikto z nás nevie, čo nás v septembri čaká.

riaditeľka školy

HASIČSKÁ ZBROJNICA – ZATEPLENIE OBVODOVÉHO PLÁŠŤA

Poslednou etapou pri obnove hasičskej zbrojnice, ktorá sa začala v roku 2019, bolo zateplenie obvodového plášťa a úprava fasády. Rovnako ako pri predošlých dvoch etapách, aj teraz sa obec uchádzala o štátnu dotáciu (Výzva č. V. P HaZZ 2019), avšak tentoraz neúspešne. Cena poslednej fázy bola 22 788,34 eur. Vykonané boli klampiarske práce, odvodnenie strechy a zateplenie minerálnou vlnou hrúbky 100 mm. Ďalšie práce - rozbieranie zámkovej dlažby, betónovanie, osadenie palisád, demontáž oplotenia a strieška na vstup boli vo výške 4767,88 €. V roku 2019 obec v rámci I. etapy prostredníctvom dotácie vo výške 29 474,61 € z MV SR zrekonštruovala okná a sanitu. V rámci II. etapy boli vďaka dotácii vo výške 29 916,50 € vymenené brány a zrekonštruované kúrenie. Z rozpočtu obce (9 tis. eur) bola zrekonštruovaná elektroinštalácia v zlom technickom stave.

Marek Boháček

REKONŠTRUKCIA CESTY NA GOLNOGU

Komisia výstavby a územného plánovania zadefinovala v júni 2019 v rámci rozvoja a opráv miestnych komunikácií v obci viacero úsekov, ktoré sú v najhoršom technickom stave. Rovnako vypracovala aj koncepciu rozvoja a opráv miestnych chodníkov. Medzi nimi sa nachádzajú aj také, ktoré čaká v dohľadnej dobe rozkopávka či rekonštrukcia príľahlej hlavnej cesty. Jedným z týchto úsekov je aj cesta v časti Golnog od križovatky Y po koniec výstavby.

V decembri 2020 bola vypracovaná príslušná dokumentácia na rekonštrukciu a rozvoj komunikácie v celkovej dĺžke 450 m a šírke od 2,65 po 3,05 metra. Miestna komunikácia sa začína opravovať priamo v úseku križovatky a končí pri poslednom dome. Ďalej komunikácia pokračuje ako lesná cesta popri vodnej nádrži.

Obhliadkou boli zistené poruchy povrchu vozovky (výtlky, rozpad obrusnej vrstvy), priečne a sieťové trhliny v kryte a strata drsnosti.

Cesta ostala značne poškodená po pokládke inžinierskych sietí a časť je len zo štrkodrviny. Existujúci povrch sa vyrovnal frézovaním max. hrúbky 3 cm a položili sa asfaltové vrstvy. V miestach po pokládkach inžinierskych sietí je prepadnutá komunikácia dôkladne zrekonštruovaná aj s použitím vrstvy štrku či cementom stmelených zmesí.

Nespevnené krajnice vozovky boli v prevažnej časti vyššie ako okraj a zadržaná voda neodtekala z vozovky, čo spôsobovalo v zime a na jar zatekanie pod vrstvy krytu a následne deformácie povrchu. Tieto krajnice sú upravené, zarovnané pod úroveň vozovky a vyspádované od okraja vozovky k priekope.

V spodnej časti ulice, kde býva počas dažďov väčší prietok vody, boli v celkovej dĺžke 35 metrov osadené betónové žlaby.

Celková hodnota zákazky je 55 tisíc eur.

Marek Boháček

OBNOVA BAROKOVÉHO KRÍŽA, II. ETAPA

Ďalšou pamiatkou v obci, ktorú čaká rekonštrukcia je kríž na cintoríne. Barokový kríž z roku 1781 je zaradený medzi pamätihodnosti obce. Opravou sa nielen esteticky zatraktívni priestor, ale sa prispeje aj k záchrane pamiatky, ktorá je súčasťou kultúrneho dedičstva SR a je zaujímavá nielen pre domácich, ale aj pre turistov.

Oprava kríža je nutná kvôli jeho havarijnému stavu. Je naklonený a poškodená je aj celková statika pamiatky. Kameň kríža je zvetraný, mechanicky poškodený, pokrytý usadeným depozitom a mikroflórou.

So záchranou sa začalo už v roku 2019, keď sa kríž zdemontoval, očistil a zabezpečil proti zrúteniu. Financovanie bolo zabezpečené z dotácie Trnavského samosprávneho kraja (TTSK).

V júni 2020 dostala obec od TTSK dotáciu vo výške 3880 € s povinnou spoluúčasťou 30%. Celkové náklady na opravu predstavujú 6210 €, čím dosiahne výška spoluúčasti zo strany obce 2080 €.

Práce na kríži sa budú týkať opráv schodiskovej bazy, kameného podstavca, kríža a vyhotovenia chýbajúcich schodov.

Marek Boháček

OBNOVA POMNÍKA PADLÝM POČAS DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY

Po soche Sv. Floriána prišlo na rad aj reštaurovanie pomníka pripomínajúceho vojnové udalosti v rokoch 1939 až 1945.

Obec bola úspešná v žiadosti o dotáciu a Úrad vlády SR tak poskytol na obnovu pomníka pred obecným úradom sumu 3100 EUR.

Z kroniky obce:

V roku 1946 na výročie oslobodenia obce sa národný výbor rozhodol, že tento deň zasväti. Počas slávnostného zasadania bol odhalený pomník s nápisom:

Pomník

oslobodenia obce Horných Orešian

Č.A.

Češť padlým hrdinom – Sláva víťazom

Na slávnosti sa zúčastnil aj okresný predseda Lenovak a slávnostnú reč predniesol riaditeľ školy Karol Vavro.

Marek Boháček

POŽEHNANIE SOCHY SV. FLORIÁNA

Na spomienku sv. Floriána, patróna hasičov bola dňa 4. mája požehnaná obnovená socha sv. Floriána pri hlavnej ceste. Pri tejto príležitosti sa po sv. omši konala malá slávnosť za prítomnosti našich hasičov, ktorú posvätil pán farár vdp. Milan Červeňanský. Sochu sv. Floriána zreštauroval Mgr. Art. Peter Gregvorek. Projekt bol finančne hradený z rozpočtu obce.

Sochu sv. Floriána dal postaviť Jozef Kondrila v roku 1810. Statika pamiatky so základmi bola v nevyhovujúcom stave, dopredu naklonená, nestabilná, hrozilo jej zrútenie, kamenný povrch pamiatky bol zvetraný, narušený od pove-

ternostných podmienok, miestami sa rozpadával. Zámerom a cieľom reštaurovania bolo stabilizovať a rehabilitovať hmotnú a historickú podstatu pamiatky – prístenej sochy so sakrálnou tematikou ako svätého ochrancu pred požiarmi.

Jarmila Petrovičová

Foto: Martin Korch, Marek Boháček

OREŠANSKÁ KOŠTOFKA 2021

V našej obci sa stalo už tradíciou každý rok na jar usporiadať odbornú aj verejnú ochutnávku vín – Orešanskú koštofku. V minulom roku sa v Horných Orešaniach ako v jednej z mála obcí podarilo usporiadať odbornú ochutnávku vín, verejnú výstavu sme však vzhľadom na zavedené bezpečnostné opatrenia, obmedzujúce pohyb na verejnosti v dôsledku pandemickej situácie, už zorganizovať nemohli. Tento rok, akonáhle to situácia dovolila, Klub vinárov pri Slovenskom zväze záhradkárov sa rozhodol neprerušit túto tradíciu a v obmedzenom rozsahu uspo-

riadal 32. ročník Orešanskej koštofky. Tohtoročná ochutnávka bola výnimočná tým, že sme požiadali o účasť len vinárov z Horných Orešian. Celá akcia sa uskutočnila v sobotu 26. júna v priestoroch kultúrneho domu za prítomnosti všetkých vystavovateľov. Bolo hodnotených 47 vzoriek vín a vecnými cenami boli ocenené štyri vína:

I. Šampión bielych suchých vín za víno Veltlínske zelené, neskorý zber, ročník 2019 - **Štibraný Marek**

II. Šampión červených vín za víno Dunaj, neskorý zber, ročník

2018 - **Novák Miroslav**

III. Najlepšie orešanské biele za víno Noria, výber z hrozna polosladké, ročník 2020 - **Ing. Paprskár Marián**

IV. Najlepšie orešanské červené - cena starostky za víno Modrý portugal, ročník 2018 - **Novák Miroslav**

Podrobné výsledky a prehľad vystavovaných vín si môžete pozrieť na stránke obce Horné Orešany <https://www.horneorešany.sk/vinari>.

Všetkým vinárom ďakujeme za účasť na tohtoročnej degustácii a oceneným vinárom gratulujeme.

Ing. Marko Novák, CSc.

VÁŽENÍ ŠPORTOVÍ PRIATELIA,

Pandémia koronavírusu nám neumožnila trénovať a zápasit viac ako šesť mesiacov. V apríli sme postupne, pri dodržiavaní všetkých prísnych opatrení, rozbehli tréningový proces. A mužstvo svoje zápasy dohralo a obsadilo konečné 6. miesto so ziskom 15 bodov za 5 víťazstiev a 9 prehíer, ale pre mládež bol ročník 2020/2021 opätovne anulovaný. Najviac nás mrzí, že mužstvo mladších žiakov U 13, ktoré bolo na prvom mieste tabuľky bez straty bodu, túto sezónu pohár nezíska.

Vo februári 2021 sa konali voľby členov Rady klubu na dvojročné obdobie. Voľby sa uskutočnili elektronicky a za nových členov boli zvolení: Miroslav Bujalka, Miroslav Drozda, Ľuboš Chrvála, Denis Marton, Patrik Malý a Róbert Rajt. Následne si Rada klubu zvolila svojich štatutárov, a tak aj v ďalšom období povedú klub prezident

Miroslav Bujalka a tajomník Miroslav Drozda. Ambície a nastavené. V strede výchovu mláďedčí aj zvyšujúci sa počet detí do 15 rokov. Dúfame, že od budúceho roku sa nám opätovne podarí založiť mužstvo dorastu, ktoré u nás absentuje už tretiu sezónu.

Do nového ročníka 2021/2022 tak vstupujeme so štyrmi mládežníckymi mužstvami U 15 – starší žiaci, U 13 – mladší žiaci, U 11 – prípravka a U 9 prípravka. A mužstvo bude v novom ročníku pôsobiť v okresnej VI. lige OBFZ Trnava, nakoľko V. liga západ podľa predbežných informácií zmizne z futbalovej mapy. Deväť rokov sme pôsobili v krajskej súťaži, ktorá postupne strácala atraktivitu. V mesiaci máj sme adresovali otvorený list predsedovi Západoslovenského futbalového zväzu v Nitre s obavami o V. ligu západ a počet účastníkov. Následne boli zvolané stretnutia na úrovni krajského zväzu aj oblastných zväzov v Senici a Trnave, aby sa liga zachovala a naplnila. Všetky mužstvá trvali na minimálne 12 účastníkoch, aby mala súťaž svoju kvalitu. Mužstvá pôsobiace v VI. okresných ligách neprejavili záujem o postup do krajskej ligy. Pri rozhovoroch síce padli rôzne návrhy, ale v skutočnosti žiadne z mužstiev neoznámilo zväzu, že by túto súťaž chcelo hrať. Mrzí nás to, že po dlhých rokoch, bez vypadnutia dobrovoľne zostúpime o ligu nižšie, ale spravili sme z našej strany maximum, aby táto liga bola atraktívna a aby sa zachovala. Dúfame, že sa nový ročník rozbehne včas a nezastaví ho opäť pandémia, ktorá sužuje celý svet.

Rada klubu TJ

KOŠE NA PSIE EXKREMENTY

Život na dedine sa postupne mení. Ľudia chovali hospodárske zvieratá a mali na svojich dvoroch psy a mačky. Dnes chodíme so svojím psíkom na vychádzky, a to nielen do prírody. Z toho však vyplývajú isté povinnosti, ktoré si treba plniť. (VZN 16/2011 § 5 Znečisťovanie verejných priestranstiev - 1. Ak pes znečistí verejné priestranstvo výkalmi, je ten, kto psa vedie, povinný výkaly bezprostredne odstrániť.) Odstraňovanie exkrementov je nielen estetickou záležitosťou, ale aj povinnosťou.

V obci preto pribudlo začiatkom apríla viacero košov so zbernými vreckami (na Rajčianke pri Drevoxe, pri parku, pri kostole, pri základnej škole, Dolnom záhumní). Veríme, že budete zodpovední a ukážete aj ostatným, že na prostredí, v ktorom žijete, vám záleží.

Psie exkrementy sa nepovažujú za nebezpečný odpad, preto ich môžeme vyhadzovať aj do zberných nádob na bežný komunálny odpad.

Vedeli ste ?

- **10 – 50% baktérií vo vzduchu pochádza zo psieho odpadu.** Takže ak ho necháte v tráve, pri kosení sa dostanú tieto baktérie do ovzdušia, ktoré dýchame všetci.
- **Psie exkrementy môžu obsahovať rôzne cudzopasníky** (pásmovnice, hlísty, a pod.)
- **Psie výkaly sú jedným z hlavných zdrojov bakteriálnej kontaminácie vodných tokov.**
- **Psie výkaly sú nebezpečné pre človeka.** Sú zdrojom nákazy bakteriálnymi, parazitárnymi a vírusovými ochoreniami.

Jarmila Petrovičová, Marek Boháček

ÚROVEŇ VYTRIEDENIA ODPADOV V OBCI

Úroveň vytriedenia odpadov v našej obci bola 30,20%, čiže takmer rovnaká ako v predošlom roku 2019. No keďže rok 2020 bol štatisticky iný ako ostatné a prejavila sa väčšia miera tvorby zmesového komunálneho odpadu v domácnostiach, je tento údaj v podstate pozitívny. Do určitej miery k nenavýšeniu, respektíve k zníženiu tvorby zmesového odpadu pomohli kompostéry. Tiež pridanie 1100 L nádob na sklo a papier, čím sa zlepšila pre občanov ich dostupnosť a eliminovala častá preplnenosť. Žiaľ, v tabuľke, podľa ktorej sa určuje poplatok do envirofonde za ukladanie zmesového odpadu, sme sa neposunuli a zostávame na rovnakej úrovni – od 30 do 40%. Toto percento sa počíta ako podiel vytriedeného odpadu a celkového odpadu podľa váhy. Oproti roku 2019 stúplo množstvo vyseparovaného odpadu o cca 15 ton (napríklad papier, sklo, plasty, lepenka...).

Aj tento rok sa znovu rozšírili a priblížili možnosti separovania. Rovnako ako minulý rok, aj v roku 2021 pribudli modré a zelené 1100 L nádoby – na Majdánskom a na parkovisku pri kostole. Novinkou v tomto roku je aj zvoz papiera v modrých mechoch priamo z domácností. Aktuálne je nastavený na štyri zvozy do roka.

Napriek zlepšujúcim sa možnostiam na separovanie a stále prebiehajúcej osвете o potrebe triedenia odpadov tu však nebola vždy ochota zo strany niektorých občanov. Všetok odpad často končil v čiernej nádobe, ktorých bolo z domácností vyvážané väčšie množstvo ako prislúcha z planého VZN. Aj týmto následne vznikali nedoplatky za spracovanie odpadov. Tento problém by mali riešiť známky, ktorými sa smetné nádoby označujú.

Je potrebné, aby sme využívali všetky možnosti triedenia od-

✗ Čo tam NEpatrí? ✗

- pneumatiky, plastové obaly od motorového oleja a farieb, molitan, guma, plastové podlahové krytiny,
- silne znečistené alebo plné tetrapakové krabice,
- plné konzervy a plastové fľaše, polystyrén,
- plastové obaly znečistené nebezpečnými látkami
- papier znečistený potravinami, olejom, dechtom, farbami a pod., musí byť zbavený kovových častí, indiga, plastových súčastí, alobalov a pod.
- nápojové kartóny, albumy, fotografie, papier s hliníkovou fóliou, voskovaný papier, obaly na mrazené potraviny, škatuľky z cigariet, kopírovací papier, termopapier, brúsny papier, vreckovky a zakladače
- zrkadlá, keramika, porcelán, varné sklo, autosklo, drôtom vystužené sklo, teplomery
- žiarovky, žiarivky, neónové trubice

padu: plasty, tetrapaky, plechovky a konzervy (vrecia, žlté zberné nádoby), sklo (zelené kontajnery), papier (modré kontajnery, vrecia), kovy/ drobný kovový odpad (červený kontajner na OcÚ), drobný elektroodpad a baterky (červený kontajner na Lázni), elektro (pravidelné zbery), nebezpečný odpad ako batérie, oleje a farby (pravidelné zbery), haluzovina – biologicky rozložiteľný odpad a drobný stavebný odpad (zberné miesto), použitý rastlinný olej z domácností (5 litrové nádoby na výmenu vo dvore obecného úradu), obnosené šatstvo, textilie a obuv (biele kontajnery).

Chceme vás aj touto cestou poprosiť o separovanie v čo najvyššej miere. Len odpad, ktorý sa vyseparuje je možné recyklovať a ďalej zhodnotiť.

Ďakujeme, že triedite odpad!

Marek Boháček, Infografika: lomo.sk

SČÍTANIE V ROKU 1821

KOLKO OBYVATEĽOV MALI HORNÉ OREŠANY, TEDA FELSŐ-DIÓS?

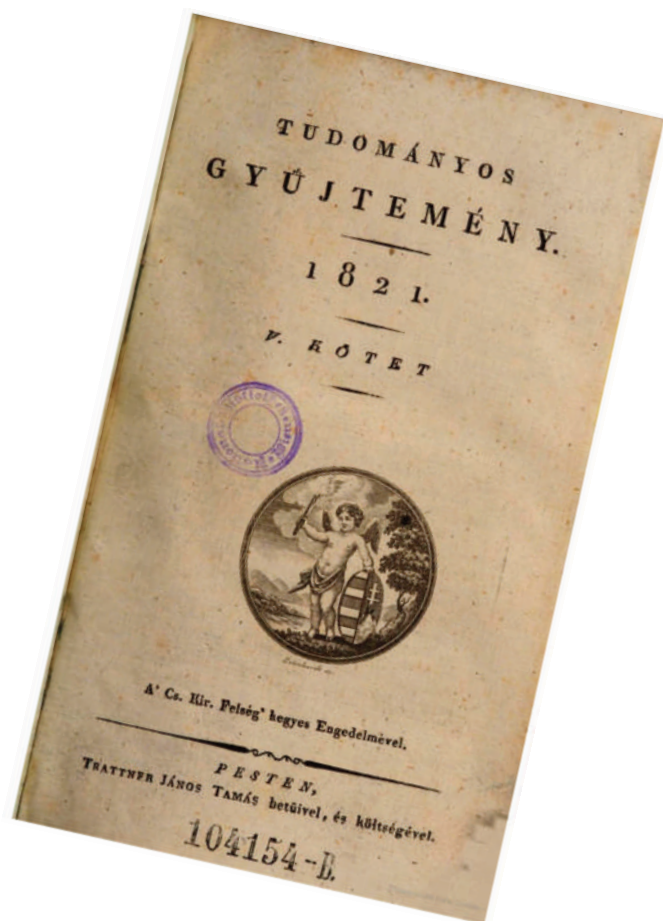
Tento rok prebiehalo sčítanie obyvateľov. Ako to vyzeralo u nás vo Felső-Diós pred dvesto rokmi?

Pred 200 rokmi sme mali 1301 obyvateľov, z toho 581 mužov a 615 žien. V obci bolo 190 domov, 253 rodín. Katolíkov bolo 1274, evanjelikov 9 a židov 18. Národnosť a jazyk Totók (maďarské označenie pre autochtónnych Slovanov Uhorska, neskôr prevažne pre Slovákov, od 2. tretiny 19. storočia už len pre Slovákov).

Čísla sú v tabuľke rôzne. V roku 1815 spočítali domy, rodiny, mužov a ženy - občianske sčítanie ľudu (polgári öszveirás). V roku 1817 prebehlo zase cirkevné sčítanie ľudu (egzhazi öszveirás).

V čase sčítania bol farárom Pecha Martinus. (1813 jan. 8. - +1855 apr. 30.).

Pokračovanie na strane 8

ARCHÍVNE FOTOGRAFIE

Dychová hudba, 20-te roky, archív p. Hegerová

Výstavba obchodného centra, 7, 1977, archív Miloš Zachar

Kúpalisko Chemika, Majdánske, archív p. Hegerová

- (10) -									
Istvánfalva Malmok									Tótok
Fraust Major de Vadászok									Tótok
Hármes Vadászok) Engereuval									Németek
Spigethageni dltio Jósze vanirva									Tótok
Szombathi 6, Malmok, Háló,									dito
Vadász, Gála									dito
a Svanechachi Malmok									Németek
Szofi Csikák Malmok									Németek
Szenci Téglaúsz									
Sz. Márton erdeje									
Új világ vendéglőadó									
Fosoni Járának Sammaja	3245	5757	12387	13101	25688	18383	2772	417	771
1215-ki polgári összeírás - 1217 i egyházi összeírás									
Nagy Szombathi Járásban lévő									Németek
Mező-Városok és Faluk									Nyelvek
Also Dios, Oressani	155	212	46	811	977	1064	1	1066	Tótok
Felső Dios	190	253	581	615	1196	1274	9	1304	dito
Also Dumbé	90	98	239	243	404	490	10	500	dito

Osamelé budovy

Zaujímavá je aj kolonka na spodku tabuľky: Magános Épuletek, v preklade osamelé budovy.

Felső Diósi Malmok – Mlynári z Felső-Dió – 48 ľudí

Felső Diósi Favágók – Drevorubači Felső-Dió – 6 ľudí, nemci (Németek). Pravdepodobne Huncokári (holzhackeri) – bavorskí a tirolskí drevorubači, ktorí prišli na územie Malých Karpát v polovici 18. storočia s nástupom vlády cisárovnej Márie Terézie (1740–1780).

Pozrite si ďalšie mestecká s trhovým právom (Mezo-Városok) a dediny (Falúk) v oblasti Trnavy (Nagy Szombathi – Veľká Sobota).

Dolné Orešany / Also Dios, Oressani - 1066

Handmade stánky
= 18:00

Divadielko pre deti
= 19:00

LETNÉ KINO
24.7.2021
Tribúny, TJ Iskra

Dva celovečerné filmy
= 20:30

Ženy v behu

Si to!

LOMOZ občianske združenie
OZ Lomoz, www.lomoz.sk

Lošonec / Lossonc - 472

Boleráz - 820

Trstín / Nádas - 1195

Smolenická nová ves / Nestich - 453

Smolenice / Somolán, Szmolencz - 1193

Dlhá / Hoszúfalu, Dluha - 425

Suchá nad Parnou / Szuha - 718

Zvončín / Zvoncsin - 356

Marek Boháček, LOMOZ o.z.

EVIDENCIA OBYVATEĽOV

Od 1.1. – 30.6. 2021

Prihlásených:	26 občanov
Odhlásených:	8
Zomrelých:	18
Narodené deti:	18
Uzavreté manželstvá:	14

ROZLÚČKA S PRÁZDNINAMI
Športový deň

Komisia kultúry pri OcÚ Horné Orešany
Vás pozýva na rozlúčku s prázdninami

súťaže pre deti
rozprávkové postavičky

darčeky

vozienie na hasičskom aute

penova party

1. september 2021

Areál TJ Iskra

sladké odmeny

skákací hrad

Regionálne noviny HORNOOREŠAN 1-2/2021

vychádza štvrtročne, vydané 12.7.2021, NEPREDAJNÉ

Vydavateľ: Obec Horné Orešany, 919 03 Horné Orešany 190, IČO: 00312533

Registrované na MK SR pod číslom EV3057/09 ISSN 1338-9505

Redakcia: Obecný úrad Horné Orešany

Redakčná rada v zložení: šéfredaktor: Ing. Marek Boháček

tajomník: Jana Sasková, členovia: Mgr. M. Korch, Ing. M. Novák, CSc., J. Petrovičová, Jazyková korektúra: Mgr. Katarína Boháčková

Poznámka: Redakčná rada nezodpovedá za obsahovú stránku článkov.
Príspevky do novín je možné zasielať na email: saskova@horneoresany